

Vergaderjaar 2001–2002

28 000 XV

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2002

Nr. 17

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 december 2001

Tijdens het algemeen overleg met de vaste commissie SZW over het begrotingsonderzoek d.d. 22 november jl. heb ik toegezegd op een aantal punten nadere informatie te verschaffen. Bijgaand ontvangt u de uitwerking van deze toezeggingen, gerangschikt naar onderwerp.

1. Algemeen

In bijlage 1 treft u een nadere uitwerking van de kamervragen 1 t/m 3 aan (n.a.v. Begroting 2002).

2. Van Dummy tot Beleidsbegroting

De commissie heeft mij gevraagd inzicht te bieden in de mogelijkheden die de Tweede Kamer heeft om te amenderen en enkele voorbeelden te geven. In bijlage 2 treft u deze aan.

3. Budgetflexibiliteit

De commissie heeft mij gevraagd inzicht te geven in het percentage aan wettelijke, contractuele en/of bestuurlijke verplichtingen voor alle beleidsartikelen te geven. Deze zijn gebundeld in bijlage 3.

Tevens treft u in bijlage 4 ter illustratie voor een aantal willekeurig gekozen gegevens in de begroting een overzicht aan van de marges tussen de ramingen en de realisaties. In de ontwerpbegroting 2003 zal ik daar bij alle relevante onderdelen aandacht aan schenken.

4. Inkomensmaatregelen

Ik heb tevens toegezegd u voor de begrotingsbehandeling nadere informatie te doen toekomen met betrekking tot de inkomensmaatregelen 2002.

Het betreft:

- een geactualiseerd koopkrachtbeeld 2002, waarbij rekening wordt gehouden met de amendementen op het belastingplan 2002.
- een nadere toelichting op de (budgettaire) ramingen van het afschaffen van de kindertoeslagen in de huursubsidie en de compenserende verhoging van de kinderkorting.
- de cijfers omtrent het gemeentelijk inkomensondersteuningsbeleid bezien in het licht van de onlangs verschenen Armoedemonitor 2001.

In bijlage 5 wordt op deze vragen ingegaan.

5. Scholing

Tot slot heeft de commissie mij gevraagd tabel 67 «Ontvangen subsidieaanvragen ESF-Equal» in de begroting 2002 (blz. 152) te verduidelijken. In bijlage 6 heb ik een nieuwe tabel opgenomen, waar een korte toelichting bij wordt gegeven.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
W. A. F. G. Vermeend

De Vaste Commissie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft gevraagd de antwoorden op de kamervragen 1 t/m 3 over de begroting 2002 te concretiseren. Bijgaand treft u deze antwoorden nader uitgewerkt aan.

1

Wilt u voor ieder van de vier grote gemeenten aangeven:

- a. hoeveel tijd gemiddeld ligt tussen de heronderzoeken;*
- b. hoeveel procent van de heronderzoeken wordt afgedaan zonder dat een gesprek met betrokkene plaatsvond;*
- c. hoeveel procent van de bijstandsccliënten een vrijstelling van de sollicitatieplicht heeft;*
- d. hoeveel procent van de bijstandsccliënten een de facto-vrijstelling van de sollicitatieplicht heeft, en*
- e. hoeveel bijstandsccliënten er zijn en in welke fase zij zijn ingedeeld?*

Uitgangspunt is dat een heronderzoek in ieder geval eenmaal per 8 maanden uitgevoerd moet worden. Burgemeester en wethouders kunnen die termijn voor bepaalde categorieën uitkeringsgerechtigden of te onderzoeken gegevens verruimen tot maximaal 18 maanden. Gemeenten moeten zich daarvoor jaarlijks verantwoorden.

Ik ben voornemens om tot een nieuwe invulling van het instrument heronderzoeken te komen om dat deze frequentie niet meer afgestemd is op de sluitende keten voor reïntegratie en actieve fraude-aanpak. Daarvoor lopen er nu ook drie experimenten (LAT gemeenten) waarbij heronderzoeken maximaal 6 maanden of zelfs nog frequenter plaatsvinden. Basis voor de werkwijze is een regelmatig cliëntcontact, heldere voortgangsbewaking en concrete afspraken met de cliënt. In het kader van de Agenda voor de Toekomst wordt dit geconcretiseerd onder meer in de bestuurlijke afspraken met de G4 en de G26.

Naar aanleiding van de onderhavige vragen hebben de rijksconsulenten informatie ingewonnen bij de vier grote gemeenten, met de volgende resultaten.

ad a. *Den Haag en Utrecht* voeren de heronderzoeken uit binnen de wettelijke termijn.

In *Rotterdam* maakt de uitvoering van heronderzoeken onderdeel uit van het verbetertraject dat op 1 januari 2002 afloopt. De achterstand, die bij aanvang van het verbetertraject meer dan 40% bedroeg, moet voor 1 januari 2002 zijn weggewerkt.

Bij *Amsterdam* blijkt uit het toenmalige toezichtsonderzoek dat de meeste heronderzoeken op een frequentie van 18 maanden liggen. In het plan van aanpak dat onderdeel uit maakt van recent door mij gemaakte bestuurlijke afspraken, is voorzien in een verlaging naar 6 maanden.

ad b. In *Rotterdam* wordt ongeveer de helft van het aantal heronderzoeken schriftelijk uitgevoerd. Het gaat in die gevallen uitsluitend om de beoordeling van de rechtmatigheid van de uitkering. Met betrekking tot de activering van cliënten vindt altijd een persoonlijk onderhoud plaats.

Den Haag en Utrecht voeren voor de algemene bijstand de heronderzoeken altijd uit d.m.v. een persoonlijk contact. Heronderzoeken in de sfeer van bijzondere bijstand kunnen schriftelijk uitgevoerd worden. In *Amsterdam* werd niet geregistreerd of heronderzoeken al dan niet schriftelijk zijn uitgevoerd. In het kader van de uitvoering van Megabanenmarkt gebeurt dat nu wel.

Ad c. In *Amsterdam* is voor 31% van het uitkeringsbestand geen arbeidsverplichting opgelegd.

Voor *Den Haag* ligt dat percentage op 57%. Dit grote verschil wordt verklaard omdat daarin ook de tijdelijke ontheffingen zijn opgenomen. Voor *Rotterdam* wordt het aantal geschat op circa eenderde van het bestand. *Utrecht* kan op dit moment nog geen informatie verschaffen over de verleende ontheffingen. In het kader van de Agenda voor de Toekomst zijn afspraken gemaakt over een nadere bestandsanalyse.

ad d. Van een de facto-ontheffing is sprake indien de uitkeringsgerechtigde geen formele ontheffing heeft, maar in de praktijk niet of slechts ten dele aan zijn arbeidsverplichting wordt gehouden. In het toezichts-onderzoek «Uitvoeringspraktijk ontheffingen van sollicitatieplicht» zal ingegaan worden op de (de facto-)ontheffingen van de sollicitatieplicht. Volgens planning zullen de onderzoeksresultaten in maart 2002 gepubliceerd worden. Dit heb ik u medegedeeld bij brief van 31 augustus 2001 (SoZa-01-716) over de onderzoeksprogrammering Toezicht Gemeenten voor de tweede helft van 2001.

Den Haag en *Rotterdam* melden dat de facto-ontheffingen niet voorkomen. *Amsterdam* en *Utrecht* kunnen hierover geen nog geen informatie verschaffen.

Ad e. In de G4 waren ultimo 2000 in totaal 123 035 bijstandsgerechtigden (tot 65 jaar).

De fasering in de G4 ziet er medio 2001 als volgt uit:

	Fase 1	Fase 2	Fase 3	Fase 4	(nog) niet gefaseerd
Amsterdam	6%	2%	9%	52%	31%
Rotterdam	12%	6%	9%	28%	45%
Den Haag	4%	1%	6%	21%	11%
Utrecht	3%	1%	7%	88%	1%

2

Kunt u zowel voor de 4 grote gemeenten als voor kleinere gemeenten aangeven of in de gevallen waarin terugvordering of verhaal is geïndiceerd die terugvordering of verhaal vervolgens ook daadwerkelijk plaatsvindt?

Via het verslag over de uitvoering, als bedoeld in artikel 130 Abw, moeten gemeenten jaarlijks verantwoorden hoe zij de verplichting tot terugvordering en verhaal hebben toegepast. Voor de 4 grote gemeenten geldt dat hun recente jaarverantwoordingen over 2000 geen ernstige tekortkomingen vertonen voor wat betreft de uitvoering van de terugvorderings- en verhaalsverplichting. Wel zijn er op onderdelen aandachtspunten geconstateerd. Eveneens op basis van de jaaropgaven 2000 wordt beoordeeld of de overige gemeenten zich houden aan de verplichting tot terugvordering en verhaal. Op dit moment is nog niet alle informatie geanalyseerd (onder meer omdat een deel van de recentelijk ingezonden jaarinformatie aan gemeenten is geretourneerd vanwege geconstateerde vormfouten), zodat thans nog geen actuele informatie verstrekt kan worden voor de overige gemeenten. Mochten bij de analyse ernstige tekortkomingen blijken, dan kan dat aanleiding geven voor een nader onderzoek. (Zie verder vraag 26.)

Na de formele besluitvorming tot terugvordering en verhaal is het van belang dat gemeenten tot daadwerkelijke incasso overgaan. Dit aspect komt aan de orde in het toezichtsonderzoek Debiteuren, waarvan de verwachting is dat de resultaten eind 2001 aan de Tweede Kamer kunnen worden aangeboden. Daarnaast wordt in de Integrale Handhavingsrapportage, die zeer recent aan de Tweede Kamer is aangeboden, ingegaan op enkele indicatoren inzake de gemeentelijke incassoactiviteiten.

Welke criteria worden gehanteerd voor verbeterplannen van de uitvoering van de Abw door gemeenten? Zijn de criteria die gelden voor de verbeterplannen hetzelfde voor de grote gemeenten als voor de kleinere gemeenten? Zo niet, waaruit bestaan die verschillen en wat is de reden voor die verschillen?

De criteria voor verbeterplannen, zijn vastgelegd in de «Beleidsregels verbetertraject en zelfstandig beroep» en gepubliceerd in de Staatscourant van 28 december 2000, nr. 251.

In deze beleidsregels wordt aangegeven aan welke voorwaarden voldaan moet zijn voor toepassing van het instrument verbetertraject door de minister. Deze voorwaarden, die voor alle gemeenten hetzelfde zijn, behelzen dat:

- a. het gemeentebestuur de minister tijdig, dat wil zeggen binnen zes maanden na het ontstaan van de tekortkomingen, moet verzoeken zijn bevoegdheid toe te passen;
- b. het door het gemeentebestuur vastgestelde verbeterplan, dat zo spoedig mogelijk na indiening van het verzoek moet worden overgelegd, een integraal karakter dient te dragen en gericht moet zijn op de structurele opheffing van de tekortkomingen;
- c. het verbeterplan de minister het vertrouwen moet geven dat het gemeentebestuur de uitvoering zo spoedig mogelijk structureel op orde brengt;
- d. het instrument verbetertraject alleen wordt toegepast indien het gemeentebestuur voor nog te verrichten inspanningen ter opheffing van structurele tekortkomingen, welke niet het gevolg zijn van bewust gemeentelijk beleid in strijd met de Abw, IOAW en IOAZ, een minimale periode nodig heeft van 6 maanden;
- e. het gemeentebestuur de tussentijdse inspanningen, die noodzakelijk zijn voor het slagen van het verbeterplan, juist en tijdig moet nakomen;
- f. het gemeentebestuur juist en tijdig verantwoording aflegt aan de minister over de tussentijdse inspanningen en na de einddatum van het verbetertraject;
- g. dat de minister zijn bevoegdheid om tijdens de looptijd van een verbetertraject geen financiële maatregelen te treffen, voor de nieuwe generatie verbetertrajecten beperkt tot maximaal 3 jaar. In artikel 10 wordt geregeld dat deze beperking niet geldt voor verbetertrajecten van voor 1 januari 2001;
- h. in een uiterlijke situatie een niet succesvol verbetertraject éénmalig gevolgd kan worden door een vervolgtraject, mits het direct aansluit op het verbetertraject en de omstandigheden die aan het niet volledig welslagen van het verbetertraject ten grondslag hebben gelegen het gemeentebestuur niet verwijtbaar zijn;
- i. de minister zijn bevoegdheid om tijdens de looptijd van een verbetertraject geen financiële maatregelen te treffen binnen een periode van 3 jaar niet opnieuw toepast ten aanzien van een zelfde gemeente.

De vaste Commissie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft gevraagd inzicht te bieden in de mogelijkheden die de Tweede Kamer heeft om te amenderen. In deze notitie wordt dit nader uitgewerkt.

Indien bij een amendement wordt beoogd wijzigingen aan te brengen in meer dan één begrotingsartikel, dient elke afzonderlijke wijziging, romeins genummerd, apart in het amendement te worden opgenomen. De achtergrond hiervan is dat de Tweede Kamer over iedere afzonderlijke wijziging moet kunnen stemmen.

In de nieuwe opzet van de begroting is het uitgangspunt dat doelstellingen expliciet worden gemaakt in relatie tot de inzet van middelen. Een verschuiving in middelen betekent derhalve dat doelen een bijstelling zullen ondergaan. Aanbevolen wordt in de toelichting bij het amendement zo concreet mogelijk aan te geven welke verschuivingen worden beoogd in termen van aangepaste (c.q. nieuwe) doelstellingen en (eventueel) bijbehorende streefwaarden (volgens de zogenaamde WWW-vragen). Daarmee verschaft de Kamer zich een referentiekader om in het jaarverslag het gevoerde beleid te beoordelen. Het verdient daarbij aanbeveling om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de gegevens die reeds in de toelichting van het betreffende beleidsartikel zijn opgenomen.

Er zijn drie varianten voorzien:

- wijziging tussen beleidsartikelen
- instellen van een nieuw beleidsartikel
- wijzigingen in een beleidsartikel

De laatste variant behoeft nog enige toelichting.

Deze variant kan worden gebruikt om een wijziging binnen één beleidsartikel tussen twee of meer onderdelen aan te brengen, om een nieuwe operationele doelstelling binnen een beleidsartikel op te nemen of zelfs expliciet middelen aan een instrument toe te kennen. In het voorbeeld is tevens aangegeven op welke wijze eventueel benodigde dekking kan worden aangegeven (hetzij via verlaging van het totaal van de uitgaven van een beleidsartikel (II) of indien de dekking bij een specifiek onderdeel van een ander beleidsartikel wordt gezocht via verlaging van het beschikbaar te stellen bedrag (III)).

Door dit voor dat onderdeel ook zo door de Tweede Kamer te laten autoriseren worden de bedragen per onderdeel in de begrotingsstaat opgenomen. Het bedrag op artikelniveau kan in dit model ongewijzigd blijven, maar een combinatie met een verlaging of een verhoging is op deze wijze ook mogelijk. De onderverdeling blijkt in het oorspronkelijke wetsvoorstel niet uit de begrotingsstaat, maar alleen uit de artikelsgewijze toelichting. In het amendement moeten alle onderdelen van het geamendeerde begrotingsartikel worden opgenomen en niet slechts die waarin zich verschuivingen voordoen.

Indien door middel van dit model de Tweede Kamer de begroting amendeert, moet een minister ook voor een verschuiving tussen onderdelen de Tweede Kamer om autorisatie vooraf verzoeken. Er worden als het ware «harde schotten» tussen deze onderdelen aangebracht.

Aangezien het budgetrecht op artikelniveau aangrijpt, is het de bedoeling van de wetgever dat artikelonderdelen alleen bij uitzondering en op incidentele basis via amendering in de begrotingsstaat kunnen worden opgenomen.

Wel is het de bedoeling dat, als onderdelen door amendering in de begrotingsstaat van jaar t zijn opgenomen, de betrokken minister die onderdelen handhaaft in de suppletore begrotingen en het departementaal jaarverslag van jaar t. In de begrotingstaat van het nieuwe begrotingsjaar (t+1) zullen de onderdelen vervolgens weer alleen in de toelichting op het beleidsartikel terug te vinden zijn.

Voorbeeld Amendement 1: Wijziging tussen beleidsartikelen

Amendement van het lid

Ontvangen ....

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

De begrotingsstaat wordt als volgt gewijzigd:

I

In **artikel x, [naam artikel]** worden het verplichtingenbedrag met .... en het uitgavenbedrag met .... verhoogd.

II

In **artikel y, [naam artikel]** worden het verplichtingenbedrag met .... en het uitgavenbedrag met .... verlaagd.

Toelichting

....

ondertekening

Voorbeeld Amendement 2: Instellen van een nieuw beleidsartikel

Amendement van het lid

Ontvangen ....

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

De begrotingsstaat wordt als volgt gewijzigd:

I

artikel x, [naam artikel] wordt aan de begrotingsstaat toegevoegd met een verplichtingenbedrag van .... en een uitgaven bedrag van .....

II

In **artikel y, [naam artikel]** worden het verplichtingenbedrag met ..... en het uitgavenbedrag met ..... verlaagd.

Toelichting

....

ondertekening

Voorbeeld Amendement 3: Verschuiving binnen een beleidsartikel of toevoeging van operationele doelen, inzet specifiek instrument.

Amendement van het lid

Ontvangen ....

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

De begrotingsstaat wordt als volgt gewijzigd:

I

Artikel x, [naam artikel] wordt vervangen door:

art. x	omschrijving naam artikel	verplichtingen bedrag	uitgaven bedrag	ontvangsten bedrag
1.	apparaatsuitgaven	[bedrag]	[bedrag]	
2.	programma-uitgaven	[bedrag]	[bedrag]	
•	operationele doelstelling [s]	[bedrag]	[bedrag]	
•	inzet instrument [z]	[bedrag]	[bedrag]	
3.	ontvangsten			[bedrag]

II

In **artikel y, [naam artikel]** wordt verlaagd met het verplichtingenbedrag .... en uitgavenbedrag ... .

III

Artikel z, [naam artikel] wordt vervangen door:

art. x	omschrijving naam artikel	verplichtingen bedrag	uitgaven bedrag	ontvangsten bedrag
1.	apparaatsuitgaven	[bedrag]	[bedrag]	
2.	programma-uitgaven	[bedrag]	[bedrag]	
•	operationele doelstelling [u]	[bedrag]	[bedrag]	
•	inzet instrument [q]	[bedrag]	[bedrag]	
3.	ontvangsten			[bedrag]

Toelichting

....

ondertekening

De vaste Commissie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft gevraagd om een inzicht te bieden in de budgetflexibiliteit per beleidsartikel. In deze notitie wordt dit nader uitgewerkt. Het betreft een eerste aanzet die, onder coördinatie van het ministerie van Financiën, in de aanloop naar de komende begroting verder zal worden ontwikkeld. Dit kan er toe leiden dat de hier gepresenteerde omschrijvingen nog wijzigen.

Uitgangspunt is dus vooralnog dat er drie soorten verplichtingen zijn:

1. Wettelijke verplichtingen

Dit betreft onder meer alle uitgaven die in wet- en regelgeving zijn vastgelegd en waarbij zonder ingrepen de minister verplicht is te betalen. Het gaat daarbij om de open einde regelingen. Uitgangspunt is dat de hiermee gepaard gaande bedragen meerjarig niet flexibel zijn tenzij de Kamer de regeling wijzigt. Voorbeelden hiervan zijn de meeste uitkeringsregelingen zoals Abw, de Akw, Wik, Wajong, Tbia, onderdelen van de Wiw etc.

2. Contractuele verplichtingen

Naast wettelijke verplichtingen zijn er andere, juridisch harde, verplichtingen die uit overeenkomsten voortvloeien. Voor deze artikelen geldt dat er sprake is van budgetten ten laste waarvan afzonderlijke contractuele verplichtingen worden aangegaan. Het gaat bijvoorbeeld om het subsidiebudget, onderdelen van het wvg-budget, beheersuitgaven (personeel, materieel, onderzoek, voorlichting, beleidsinformatie).

Voor het personeelsbudget is er nog een bijzonderheid. Dit is in principe een K=V-artikel. Dit is op korte termijn 100% inflexibel. Op langere termijn geldt uiteraard dat deze verplichtingen een zekere mate van flexibiliteit kennen. Exacte percentages zijn echter moeilijk te geven.

3. Bestuurlijke verplichtingen

Dit betreft alle uitgaven waarin de minister zich voor een bepaalde periode vastlegt en daarover met bestuurders afspraken heeft gemaakt. Hierbij kan worden gedacht aan convenanten (arbo, meerjaren subsidieafspraken) en regelingen waarbij SZW in overleg treedt met gemeenten etc. over de te realiseren prestaties of daarmee gepaard gaande budgetten (Wsw). Bij dit soort verplichtingen kan de Kamer altijd wijzigingen aanbrengen die tot aanpassing van bestuurlijke afspraken (moeten) leiden.

Overzicht budgetflexibiliteit SZW-uitgaven (voorlopig)

Artikel	1
Omschrijving	Basisdienstverlening werk en inkomen (CWI)
Onderdeel	
Aard verplichting	Bestuurlijk
Toelichting	Voor 2002 is de flexibiliteit nihil gegeven de bestuurlijke verplichtingen die zijn aangegaan met het CWI. Ook voor de nabije toekomst is de flexibiliteit gering. Het CWI is onderdeel van de SUWI-operatie.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	251	248	248	248	248
Wettelijke verplichtingen		pm	pm	pm	pm
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen	251				
Budgetflexibiliteit*)	0	pm	pm	pm	pm
In procenten	0%	pm	pm	pm	pm

Artikel	2
Omschrijving	Stimulering en kwaliteitsbevordering arbeidsaanbod
Onderdeel	Sluitende Reïntegratie
Aard verplichting	Wettelijk en Bestuurlijk
Toelichting	Het betreft: a) het Wiw normbudget b) het Wiw S&A-budget c) UWV ad. a en b) Uiterlijk 1 oktober voorafgaand aan het uitvoeringsjaar krijgen de gemeenten de subsidie-toekenning. Dit staat beschreven in het Besluit Uitvoering en Financiering Wiw. ad. c) Het gaat hier om middelen die beschikbaar zijn voor de reïntegratie van werklozen «zittend bestand». Hierover worden afspraken gemaakt in het kader van de Sluitende aanpak.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	677	735	739	813	813
Wettelijke verplichtingen	650	708	712	786	786
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen	27	27	27	27	27
Budgetflexibiliteit*)	0	0	0	0	0
In procenten	0%	0%	0%	0%	0%

Artikel 2
 Omschrijving Stimulering en kwaliteitsbevordering arbeidsaanbod
 Onderdeel Basisbedrag Wiw
 Aard verplichting Wettelijk
 Toelichting Gemeenten kunnen dienstbetrekkingen en werk-
 ervaringsplaatsen declareren op basis van de Wet
 inschakeling werkzoekenden.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	327	327	331	376	378
Wettelijke verplichtingen	327	327	331	376	378
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen					
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	0	0	0	0
<i>In procenten</i>	0%	0%	0%	0%	0%

Artikel 2
 Omschrijving Stimulering en kwaliteitsbevordering arbeidsaanbod
 Onderdeel Scholing HVS
 Aard verplichting Bestuurlijk
 Toelichting Is onderdeel van de SUWI-operatie. Hierover
 moeten nadere afspraken worden gemaakt.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	64	64	64	64	64
Wettelijke verplichtingen	64				
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen	64	pm	pm	pm	pm
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	pm	pm	pm	pm
<i>In procenten</i>	0%	pm	pm	pm	pm

Artikel 2
 Omschrijving Stimulering en kwaliteitsbevordering arbeidsaanbod
 Onderdeel Minderheden
 Aard verplichting Contractueel en Bestuurlijk
 Toelichting Het betreft:
 a) SPAG
 b) Subsidies
 ad a) in 2001 is een driejarige verplichting aange-
 gaan voor de SPAG
 ad b) hieronder vallen de middelen voor Ruim Baan
 voor Minderheden, de KOM (Krachtig Ondernemen
 met Minderheden) en overige subsidies plaats. De
 subsidies voor 2002 zijn al geprioriteerd, maar nog
 niet toegekend.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	26	6	3	0	0
Wettelijke verplichtingen					
Contractuele verplichtingen	4	4	0	0	0
Bestuurlijke verplichtingen					
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	0	0	0	0
<i>In procenten</i>	85%	33%	100%	100%	100%

Artikel 2
 Omschrijving Stimulering en kwaliteitsbevordering arbeidsaanbod
 Onderdeel Kinderopvang
 Aard verplichting Wettelijk en Bestuurlijk
 Toelichting Besluit 21 december 1999 gebaseerd op de Kaderwet SZW-subsidies De bestuurlijke verplichtingen hebben betrekking op het onderdeel kinderopvang in het kader van het casemanagement.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	87	87	87	60	60
Wettelijke verplichtingen	69	69	69	60	60
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen	18	18	18	0	0
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	0	0	0	0
<i>In procenten</i>	0%	0%	0%	0%	0%

Artikel 2
 Omschrijving Stimulering en kwaliteitsbevordering arbeidsaanbod
 Onderdeel Casemanagement
 Aard verplichting Bestuurlijk
 Toelichting Op 24 april 2001 is de Agenda voor de Toekomst door de VNG en Minister Vermeend ondertekend. In 2001 is een juridische verplichting met de gemeenten Den Haag en Utrecht aangegaan.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	115	154	153	0	0
Wettelijke verplichtingen					
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen	115	154	153	0	0
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	0	0	0	0
<i>In procenten</i>	0%	0%	0%	100%	100%

Artikel 2
 Omschrijving Stimulering en kwaliteitsbevordering arbeidsaanbod
 Onderdeel Subsidies, onderzoek en beleidsinformatie
 Aard verplichting Contractueel
 Toelichting De middelen voor beleidsinformatie hebben betrekking op de monitor sluitende aanpak. Dit is een toezegging aan de Tweede Kamer 1998/99 23 972, nr. 30. Voor de uitvoering is een contract van 3 jaar aangegaan. De overige middelen voor subsidies zijn nog niet toegekend.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	7	6	1	1	1
Wettelijke verplichtingen					
Contractuele verplichtingen	1	1	1	0	0
Bestuurlijke verplichtingen					
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	0	0	1	1
<i>In procenten</i>	86%	83%	0%	100%	100%

Artikel 3
 Omschrijving Aanvullende werkgelegenheid
 Onderdeel In- en Doorstroombanen
 Aard verplichting Wettelijk/bestuurlijk (NB. uitsplitsing in tabel is nog in ontwikkeling)
 Toelichting Tot en met 2003 mogen gemeenten 60 000 banen bezetten (Regeerakkoord 98) bestaande banen blijven verplichting voor SZW, na 2003 nieuwe bestuurlijke afspraken mogelijk.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	1 046	1 158	1 206	1 202	1 202
Wettelijke verplichtingen	1 046	1 158	pm	pm	pm
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen			pm	pm	pm
Budgetflexibiliteit*)	0	0	pm	pm	pm
In procenten	0%	0%	pm	pm	pm

Artikel 3
 Omschrijving Aanvullende werkgelegenheid
 Onderdeel Regeling Schoonmaak particulieren/subsidie
 Aard verplichting Wettelijk
 Toelichting Reeds afgesloten overeenkomsten met werkgevers betekent verplichting voor SZW. Uitvoeringsovereenkomst met OSB is met 1 jaar verlengd tot 2003, totaal € 180 000.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	7	7	8	8	8
Wettelijke verplichtingen	7	7	8	8	8
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen					
Budgetflexibiliteit*)	0	0	0	0	0
In procenten	0%	0%	0%	0%	0%

Artikel 4
 Omschrijving Aangepast werken
 Onderdeel Wet sociale werkvoorziening/decentraal
 Aard verplichting Wettelijk/bestuurlijk (NB. uitsplitsing in tabel is nog in ontwikkeling)
 Toelichting Uitbreiding van een aantal Wsw-plaatsen tot en met 2002.
 Verder worden jaarlijks bestuurlijke afspraken gemaakt over hoogte en aantal Wsw-plaatsen, reeds afgesloten Wswovereenkomsten betekenen een verplichting voor SZW.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	1 968	pm	pm	pm	pm
Wettelijke verplichtingen	1 968	pm	pm	pm	pm
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen					
Budgetflexibiliteit*)	0	pm	pm	pm	pm
In procenten	0%	pm	pm	pm	pm

Artikel	4
Omschrijving	Aangepast werken
Onderdeel	Wet sociale werkvoorziening/centraal
Aard verplichting	Wettelijk/bestuurlijk (NB. uitsplitsing in tabel is nog in ontwikkeling)
Toelichting	Met VNG zijn meerjarige afspraken gemaakt over o.a. scholing, coll.middelen. Daarnaast is een klein budget (2002: € 1,8 mln.) bestemd voor pilots. Jaarlijks wordt hiervoor een deel uit het decentraal budget gehaald.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	6	pm	pm	pm	pm
Wettelijke verplichtingen	6	pm	pm	pm	pm
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen					
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	pm	pm	pm	pm
<i>In procenten</i>	0%	pm	pm	pm	pm

Artikel	5
Omschrijving	Algemene inkomensgarantie op minimumniveau
Onderdeel	Toeslagenwet
Aard verplichting	Wettelijk
Toelichting	De TW is een open-einde regeling. SZW is verplicht om voor alle rechthebbenden die een beroep op de regeling doen middelen ter beschikking te stellen. Het recht is vastgelegd in wet- en regelgeving. Aanpassing kan alleen door wijziging daarvan.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	309	305	301	299	297
Wettelijke verplichtingen	309	305	301	299	297
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen					
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	0	0	0	0
<i>In procenten</i>	0%	0%	0%	0%	0%

Artikel	5
Omschrijving	Algemene inkomensgarantie op minimumniveau
Onderdeel	Budgetdeel Abw, loaw
Aard verplichting	Wettelijk
Toelichting	De beschikking voor het budgetdeel wordt voor 1 oktober voorafgaand aan het uitvoeringsjaar naar gemeenten gestuurd. Voor 2002 is er sprake van een juridische verplichting. Daarna is er sprake van een wettelijke verplichting.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	1 067	1 056	1 043	1 043	1 048
Wettelijke verplichtingen	1 067	pm	pm	pm	pm
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen					
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	pm	pm	pm	pm
<i>In procenten</i>	0%	pm	pm	pm	pm

Artikel 5
 Omschrijving Algemene inkomensgarantie op minimumniveau
 Onderdeel Declaratiedeel Abw, loaw
 Aard verplichting Wettelijk
 Toelichting

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	3 125	3 041	3 059	3 111	3 075
Wettelijke verplichtingen	3 125	3 041	3 059	3 111	3 075
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen					
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	0	0	0	0
<i>In procenten</i>	0%	0%	0%	0%	0%

Artikel 5
 Omschrijving Algemene inkomensgarantie op minimumniveau
 Onderdeel Subsidie
 Aard verplichting Bestuurlijk
 Toelichting De subsidies zijn voor 2002 al geprioriteerd maar nog niet in juridische zin toegekend.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	1	1	0	0	0
Wettelijke verplichtingen					
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen					
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	1	1	0	0	0
<i>In procenten</i>	100%	100%	100%	100%	100%

Artikel 6
 Omschrijving Inkomensgarantie voor jonggehandicapten
 Aard verplichting Wettelijk
 Toelichting De Wajong is een open-einde regeling. De uitgaven worden bepaald door het uitkeringsrecht van de doelgroep en de uitkeringsvoorwaarden, die zijn vastgelegd in wet- en regelgeving. Aanpassing kan alleen door wijziging daarvan.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	1 459	1 484	1 519	1 553	1 585
Wettelijke verplichtingen	1 459	1 484	1 519	1 553	1 585
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen					
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	0	0	0	0
<i>In procenten</i>	0%	0%	0%	0%	0%

Artikel	7
Omschrijving	Inkomensaanvulling voor herkeurde arbeidsongeschikten
Aard verplichting	Wettelijk
Toelichting	De Tbia is een tijdelijke regeling. De uitgaven worden door het uitkeringsrecht van de doelgroep en de doelgroep. Deze zijn in wet- en regelgeving vastgelegd. Aanpassing kan alleen door wijziging daarvan.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	8	7	7	7	7
Wettelijke verplichtingen	8	7	7	7	7
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen					
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	0	0	0	0
<i>In procenten</i>	0%	0%	0%	0%	0%

Artikel	8
Omschrijving	Inkomensgarantie voor kunstenaars
Onderdeel	Uitkeringslasten
Aard verplichting	Wettelijk
Toelichting	In de wet van 22 januari 1998 zijn de uitkeringslasten en de uitvoeringskosten aan één adviserende instelling (het VvK) en de uitvoeringskosten van gemeenten vastgelegd.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	40	33	23	21	21
Wettelijke verplichtingen	40	33	23	21	21
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen					
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	0	0	0	0
<i>In procenten</i>	0%	0%	0%	0%	0%

Artikel	8
Omschrijving	Inkomensgarantie voor kunstenaars
Onderdeel	Uitvoeringskosten
Aard verplichting	Wettelijk
Toelichting	In de wet van 22 januari 1998 zijn de uitkeringslasten en de uitvoeringskosten aan één adviserende instelling (het VvK) en de uitvoeringskosten van gemeenten vastgelegd.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	7	5	4	4	4
Wettelijke verplichtingen	7	5	4	4	4
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen					
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	0	0	0	0
<i>In procenten</i>	0%	0%	0%	0%	0%

Artikel	9
Omschrijving	Tegemoetkoming in de kosten van kinderen
Aard verplichting	Wettelijk
Toelichting	De AKW en Tog zijn open-einde regelingen. De uitgaven worden bepaald door de omvang van de doelgroep, de uitkeringsrechten en -voorwaarden. Deze zijn vastgelegd in wetten regelgeving. Aanpassing kan alleen door wijziging daarvan.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	3 153	3 146	3 144	3 140	3 132
Wettelijke verplichtingen	3 153	3 146	3 144	3 140	3 132
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen					
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	0	0	0	0
<i>In procenten</i>	0%	0%	0%	0%	0%

Artikel	10
Omschrijving	Maatschappelijke participatie gehandicapten
Onderdeel	Woningaanpassingen
Aard verplichting	Bestuurlijk
Toelichting	Besluit rijksvergoeding Wvg-woonvoorzieningen

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	14	15	15	15	15
Wettelijke verplichtingen					
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen	14	15	15	15	15
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	0	0	0	0
<i>In procenten</i>	0%	0%	0%	0%	0%

Artikel	10
Omschrijving	Maatschappelijke participatie gehandicapten
Onderdeel	Sociaal vervoer
Aard verplichting	Bestuurlijk
Toelichting	Besluit bijdrage AWBZ-gemeenten. Tijdens AO van 12 oktober 2000 is besloten om de middelen via BBAG uit te keren en de positie van sociaal vervoer te betrekken bij de discussie over de toekomstige positionering van de Wvg.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	21	21	21	21	21
Wettelijke verplichtingen	21	pm	pm	pm	pm
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen					
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	pm	pm	pm	pm
<i>In procenten</i>	0%	pm	pm	pm	pm

Artikel 10
 Omschrijving Maatschappelijke participatie gehandicapten
 Onderdeel Bovenregionaal vervoer
 Aard verplichting Bestuurlijk/contractueel
 Toelichting Contract met de Connexxion loopt tot 1 oktober 2002. Na nieuwe aanbesteding wordt een nieuw contract aangegaan voor een periode van in ieder geval drie jaar.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	27	27	27	27	27
Wettelijke verplichtingen					
Contractuele verplichtingen	20	0	0	0	0
Bestuurlijke verplichtingen	7	27	27	27	27
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	0	0	0	0
<i>In procenten</i>	0%	0%	0%	0%	0%

Artikel 10
 Omschrijving Maatschappelijke participatie gehandicapten
 Onderdeel Subsidies
 Aard verplichting Bestuurlijk
 Toelichting Dit zijn verplichtingen die SZW met de Stichting KBOH zijn aangegaan. De subsidierelatie zal in 3 jaar worden afgebouwd.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	1	1	0	0	0
Wettelijke verplichtingen					
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen	1	0	0	0	0
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	0	0	0	0
<i>In procenten</i>	0%	0%	0%	100%	100%

Overzicht budgetflexibiliteit SZW-uitgaven

Artikel 11
 Omschrijving Bevorderen van Combinatiemogelijkheden van Arbeid en Zorg
 Naam regeling: Wet financiering loopbaanonderbreking (per 1 december 2001 Wet Arbeid en Zorg)
 Aard verplichting Wettelijk
 Toelichting Alle uitgaven vloeien voort uit de wet. Zonder ingrepen in de wetgeving is de minister verplicht te betalen.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	3 630	4 578	4 538	4 538	4 538
Wettelijke verplichtingen	3 630	4 578	4 538	4 538	4 538
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen					
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	0	0	0	0
<i>In procenten</i>	0%	0%	0%	0%	0%

Artikel	12
Omschrijving	Coördinatie Emancipatiebeleid
Naam regeling:	Subsidieregeling emancipatieondersteuning 1998 (Stcrt. 1997, nr. 249) en Subsidieregeling Dagindeling (Stcrt. 1999, nr. 58)
Aard verplichting	Contractueel en bestuurlijk
Toelichting	Betreft stand ten tijde van opstellen begroting (1 augustus 2001). Daarna zijn juridische verplichtingen in 2002 toegenomen, doordat er in 2001 subsidies zijn toegekend, die ook in 2002 kasbeslag hebben (afrekeningen). Na 2004 zijn op grond van bovenstaande regelingen nog geen juridische of bestuurlijke verplichtingen aangegaan.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	13 128	10 876	7 899	7 493	7 493
Wettelijke verplichtingen					
Contractuele verplichtingen	7 339	3 198	182		
Bestuurlijke verplichtingen	3 229	2 034	2 054		
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	2 560	5 656	5 664	7 493	7 493
<i>In procenten</i>	20%	52%	72%	100%	100%

Artikel	13
Omschrijving	Verbetering Arbeidsomstandigheden
Naam regeling:	Subsidieregeling convenanten arbeidsomstandigheden (Stcrt. 1999, nr. 187) en Subsidieregeling arbeidsomstandigheden (Stcrt. 1999, nr. 215)
Aard verplichting	Wettelijk, contractueel en bestuurlijk
Toelichting	Betreft stand bij opstellen van begroting (1 augustus 2001) Daarna zijn de bestuurlijke verplichtingen toegenomen doordat er na 1 augustus 2001 ook Arboconvenanten zijn afgesloten en zijn de juridische verplichtingen toegenomen doordat er na 1 augustus 2001 subsidies zijn verstrekt die na 2001 betalingen vergen. Het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten voert een wettelijk verplichte taak uit. Het is het aanmeldpunt voor beroepsziekten.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	45 522	32 925	12 369	4 519	2 269
Wettelijke verplichtingen	774	593	433	0	0
Contractuele verplichtingen	3 505	296	87	104	0
Bestuurlijke verplichtingen	14 112	8 791	3 080	1 428	830
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	27 086	23 245	8 757	2 987	1 439
<i>In procenten</i>	60%	71%	71%	66%	63%

Artikel 14
 Omschrijving Tegemoetkoming asbestslachtoffers
 Aard verplichting Bestuurlijk
 Toelichting De asbestregeling is een open-einde-regeling. De uitgaven worden bepaald door het uitkeringsrecht van de doelgroep en de uitkeringsvoorwaarden, die zijn vastgelegd in regelgeving. Aanpassing kan door wijziging daarvan. Onderstaand is aangenomen dat dit mogelijk is vanaf 2004.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	4	3	3	3	3
Wettelijke verplichtingen					
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen	4	3	1	0	0
<i>Budgetflexibiliteit*</i>)	0	0	2	3	3
<i>In procenten</i>	0%	0%	67%	100%	100%

Artikel 15
 Omschrijving Rijksbijdragen sociale fondsen
 Aard verplichting Wettelijk
 Toelichting De verschillende bijdragen zijn vastgelegd in weten regelgeving. Aanpassing kan alleen door wijziging daarvan.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	2 749	3 098	3 209	3 324	3 444
Wettelijke verplichtingen	2 749	3 098	3 209	3 324	3 444
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen					
<i>Budgetflexibiliteit*</i>)	0	0	0	0	0
<i>In procenten</i>	0%	0%	0%	0%	0%

Artikel 16
 Omschrijving Rijksbijdragen spaarfonds AOW
 Aard verplichting Wettelijk
 Toelichting Wettelijk is een minimum groeipad voor het fonds vastgelegd, op grond waarvan de rijksbijdrage jaarlijks wordt verhoogd. De wet staat wel hogere, maar geen lagere bijdragen aan het fonds toe. Verlaging kan dus niet zonder wetswijziging.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	2 405	2 519	2 632	2 745	2 859
Wettelijke verplichtingen	2 405	2 519	2 632	2 745	2 859
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen					
<i>Budgetflexibiliteit*</i>)	0	0	0	0	0
<i>In procenten</i>	0%	0%	0%	0%	0%

Artikel 17
 Omschrijving Structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
 Aard verplichting Bestuurlijk
 Toelichting De geraamde uitgaven zijn bestemd voor de transformatiekosten die samenhangen met het Suwi-project. Dit project is al in een vergevorderd stadium en kan niet meer worden beëindigd.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	34	9	0	0	0
Wettelijke verplichtingen					
Contractuele verplichtingen					
Bestuurlijke verplichtingen	34	9	0	0	0
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	0	0	0	0	0
<i>In procenten</i>	0%	0%	100%	100%	100%

Artikel 98
 Omschrijving Algemeen
 Onderdeel Apparaatsuitgaven
 Aard verplichting Contractueel
 Toelichting De apparaatsuitgaven zijn niet los van elkaar te zien. Wanneer er personeel in dienst is, zullen er uitgaven voor personeel, materieel, huisvesting (veelal huurcontracten tussen 5 en 10 jaar) en automatisering (exploitatiecontracten voor automatiseringssystemen Cafas en Bias) moeten worden gedaan. Uitgaven voor automatisering en huisvesting die nog niet contractueel zijn vastgelegd, alsmede uitgaven aan inhuur van externe deskundigen zijn in principe flexibel.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	174	221	216	216	218
Wettelijke verplichtingen					
Contractuele verplichtingen	167	210	210	210	212
Bestuurlijke verplichtingen					
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	6	11	6	6	6
<i>In procenten</i>	4%	5%	3%	3%	3%

Artikel 98
 Omschrijving Algemeen
 Onderdeel Programma-uitgaven
 Aard verplichting Contractueel, Bestuurlijk
 Toelichting **Primair proces**
 Deze uitgaven zijn nog niet verplicht en dus volledig flexibel.
Onderzoek en beleidsinformatie
 Ten laste van het onderzoeks- en beleidsinfobudget is een aantal langlopende verplichtingen aangegaan met een looptijd tot 2004. Dit betekent dat in 2002 27,5% (3,5 miljoen euro) van de geraamde uitgaven inflexibel is. In 2003 is dat nog 19,4% (2,5 miljoen euro) en tot slot in 2004 15,0% (1,9 miljoen euro). Vanaf 2005 zijn de uitgaven 90,2% flexibel.

Voorlichting

Ten laste van het voorlichtingsbudget zijn geen langlopende verplichtingen aangegaan. In technische zin zijn daarmee alle geraamde uitgaven flexibel. Hoewel nog niet verplicht, zijn de geraamde uitgaven wel nodig voor het in stand houden van een basis infrastructuur voorlichting.

Subsidies

Uitgangspunt bij het verstrekken van subsidies is dat ze in principe niet meerjarig worden verstrekt (op enkele uitzonderingen na). Daarnaast is er bij subsidies sprake van een bevoorschotting van 80% van de totale kosten in jaar t, en 20% financiering in jaar t+1. Tot slot is er sprake van enkele bestuurlijke verplichtingen die leiden tot meerjarig verplichte budgetten.

Handhaving en kwaliteitsverbetering van de uitvoering

Bij het handhavingsbudget is sprake van een aantal langlopende bestuurlijke (inspannings) verplichtingen. Het betreft hier grotendeels de meerjarige doorwerking van een aantal fraudebestrijdingsprojecten uit het intensiveringsprogramma Regeerakkoord 1998.

(bedragen x € 1 mln.)	2002	2003	2004	2005	2006
Beschikbaar	51	48	57	59	60
Wettelijke verplichtingen					
Contractuele verplichtingen	4	3	2	1	1
Bestuurlijke verplichtingen	23	16	17	17	16
<i>Budgetflexibiliteit*</i>	25	29	38	41	42
<i>In procenten</i>	48%	61%	66%	69%	71%

Bijlage 4

Overzicht Ramingen en Realisaties

De vaste Commissie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft gevraagd om een overzicht van de ramingen en de realisaties.

Bijgaand is ter illustratie voor een aantal willekeurig gekozen gegevens zo'n overzicht gegeven.

	1996			1997			1998			1999			2000		
	Raming	Realisatie	% afwijking	Raming	Realisatie	% afwijking	Raming	Realisatie	% afwijking	Raming	Realisatie	% afwijking	Raming	Realisatie	% afwijking
WIW-dienstbetrekkingen							53 634	54 100	1	54 600	38 600	- 29	51 500	34 800	- 32
WIW-werkervaringsplaatsen										3 000	6 300	110	6 000	5 400	- 10
Ontwikkelingen dienstbetrekkingen															
De daling van de werkloosheid en de toenemende krapte op de arbeidsmarkt veroorzaakten dat het aanbod voor de WIW daalde en zittende WIW-werknemers gemakkelijker uitstroonden naar een reguliere baan. Dit veroorzaakte een daling in de realisaties.															
Omdat de informatie over de realisaties een half jaar tot een jaar achterlopen, worden de aanpassingen van de begrotingsramingen vertraagd met 2-3 jaar aangepast.															
Ontwikkelingen werkervaringsplaatsen															
Aanvankelijk bleek het instrument werkervaringsplaatsen veel populairder dan verwacht en kwam de realisatie sterk boven de ramingen uit.															
Mogelijk een verzadiging van de markt (mensen op een werkervaringsplaats kregen in grote getalen bij dezelfde werkgever een vaste betrekking, waardoor de ruimte voor een nieuwe werkervaringsplaats niet opnieuw beschikbaar kwam), maar ook de zuigkracht van de arbeidsmarkt, hebben evenwel na de explosieve groei een sterke daling veroorzaakt, een daling die zich ook in 2001 lijkt door te zetten.															
volume Abw < 65 jaar	522 800	485 300	- 7	459 700	463 000	1	456 000	424 000	- 7	415 200	381 000	- 8	382 987	348 000	- 9
volume IOAW	25 200	19 200	- 24	21 300	19 525	- 8	20 200	20 000	- 1	19 900	20 950	5	19 900	19 950	0
volume IOAZ	5 500	4 100	- 25	4 500	4 150	- 8	4 500	4 295	- 5	4 600	3 950	- 14	4 250	3 550	- 16
gemiddelde uitkering Abw	f 17 638	18 490	5	f 16 241	16 335	1	f 16 725	15 936	- 5	f 16 300	16 686	2	f 16 688	17 403	4
De procentuele afwijking tussen raming en realisatie. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de raming van de ABW is gebaseerd op de raming van de werkloosheid van het CPB. In de afgelopen jaren is de raming van de Werkloze Beroepsbevolking van het CPB in de MEV steeds te hoog geweest, waardoor ook het volume van de ABW te hoog is ingeschat.															
volume Tbia				4 000	880	- 78	2 420	800	- 67	2 265	850	- 62	1 500	800	- 47
De Wet Tbia (Tijdelijke wet Bescherming Inkomensgevolgen Arbeidsongeschiktheidscriteria) is in het leven geroepen om oudere arbeidsongeschikten te beschermen indien een herkeuring als gevolg van de Wet TBA een inkomensachteruitgang tot gevolg heeft. Het volume van de Wet Tbia is in de periode 1997-2000 elk jaar neerwaarts bijgesteld. Belangrijkste reden hiervoor is dat slechts een zeer beperkt aantal oudere arbeidsongeschikten in de problemen bleek te komen door de TBA-herkeuringen. Op basis van vroege gegevens over TBA-herkeuringen in de periode 1994-1996 waren die gevolgen veel ernstiger ingeschat. De vroege TBA-herkeuringen waren zowel naar de letter van de wet als gericht op relatief kansrijke arbeidsongeschikten. De gevolgen van de herkeuringen op de latere groepen zijn hierdoor overschat.															
volume WIK										5 700	1 503	- 74	6 000	4 100	- 32
Bij de WIK is sprake van de «opstartproblemen» van een nieuwe regeling. Er is hierdoor sprake van een combinatie van enerzijds onjuiste veronderstellingen over de instroom bij de aanvang van de regeling, en anderzijds van een gebrek aan uitvoeringsinformatie (zeker in de beginperiode), op grond waarvan de raming aangepast had kunnen worden.															
WvG vervoer				f 50 000	50 015	0	f 50 000	47 500	- 5	f 98 000	67 700	- 31	f 104 100	64 100	- 38

	1996		1997		1998		1999		2000						
volume WW	367	324	-12	332	288	-13	278	237	-15	246	193	-22	219	154	-30

Als gevolg van lagere aantallen reizigers en reisketens dan bij aanvang is geraamd is een groot deel van de voor 1999 en 2000 beschikbare budget onbesteed gebleven. Uit evaluatie-onderzoek in 2000 is gebleken dat de oorzaken voor het achterblijvend gebruik niet eenduidig zijn aan te geven.

Het verschil tussen raming en realisatie wordt met name veroorzaakt doordat de raming van de WW is gebaseerd op de raming van de werkloosheid van het CPB. In de afgelopen jaren is de raming van de Werkloze Beroepsbevolking van het CPB in de MEV steeds te hoog geweest, waardoor ook het volume van de WW te hoog is ingeschat.

	1996			1997			1998			1999			2000		
	Raming	Realisatie	% afwijking	Raming	Realisatie	% afwijking	Raming	Realisatie	% afwijking	Raming	Realisatie	% afwijking	Raming	Realisatie	% afwijking
volume WAO (incl. vroeggehandicapten en zelfstandigen)	750	740	-1	738	742	1	758	763	1	768	772	1	771	793	3
ID-banen	80 300	81 453	1	81 700	82 370	1	83 978	84 300	0	86 300	84 600	-2	87 500	85 800	-2
volume Wajong							109 000	113 400	4	117 100	120 000	2	119 500	123 200	3
gemiddelde uitkering Wajong							f 21 769	21 834	0	f 21 625	22 698	5	f 21 944	23 000	5
Volume AKW	3 479 400	3 443 000	-1	3 452 000	3 420 000	-1	3 428 000	3 415 000	-1	3 424 000	3 424 000	0	3 439 000	3 426 000	0
gemiddelde uitkering AKW	f 1 834	1 849	1	f 1 805	1 808	0	f 1 847	1 809	-2	f 1 813	1 823	1	f 1 837	1 872	2

In het overleg over het begrotingsonderzoek SZW van 22 november 2001 heb ik toegezegd u voor de begrotingsbehandeling nadere informatie te doen toekomen met betrekking tot de inkomensmaatregelen 2002.

Het betreft:

1. een geactualiseerd koopkrachtbeeld 2002, waarbij rekening wordt gehouden met de amendementen op het belastingplan 2002.
2. een nadere toelichting op de (budgettaire) ramingen van het afschaffen van de kindertoeslagen in de huursubsidie en de compenserende verhoging van de kinderkorting.
3. de cijfers omtrent het gemeentelijk inkomensondersteuningsbeleid bezien in het licht van de onlangs verschenen Armoedemonitor 2001.

Met betrekking tot het laatste punt zij opgemerkt dat de Armoedemonitor concludeert dat 24% van de minima gebruik maakt van individuele bijzondere bijstand (tabel 7.7 pagina 106). Hierbij wordt als relevante populatie uitgegaan van alle huishoudens met een inkomen tot 105% van het sociaal minimum. Als uitgegaan wordt van alle huishoudens op het sociaal minimum met een bijstands- of WW-uitkering bedraagt het bereik 48%.

Wat betreft de omvang van het gemeentelijk beleid beperkt het SCP/CBS zich tot de zogenaamde Bijstandskennersstatistiek (zie pagina 102). Dit betekent dat het CBS in de Armoedemonitor, wegens gebrek aan gegevens, geen rekening heeft gehouden met een deel van de categoriaal verstrekte bijzondere bijstand en gemeentelijke regelingen die niet onder de bijzondere bijstand vallen. Dit betreft ongeveer de helft van het totaal aan gemeentelijk inkomensbeleid. Omdat juist deze regelingen sterk categoriaal van aard zijn is het bereik van het totale gemeentelijke inkomensbeleid veel groter dan het bereik van de bijzondere bijstand welke groten-deels op declaratiebasis wordt verstrekt. Op basis van het bovenstaande is het aannemelijk te veronderstellen dat het overgrote deel van de bijstandsgerechtigden gebruik maakt van een of meerdere regelingen in het kader van het gemeentelijk inkomensbeleid.

Met betrekking tot het profijt van de regelingen blijkt dat ook huishoudens met een inkomen boven 120% van het sociaal minimum van de bijzondere bijstand profiteren. Het Kabinet zal nader onderzoek instellen naar de precieze achtergronden van het relatief grote bereik van bijzondere bijstand onder deze inkomensgroep.

Met het SCP en het CBS wordt overigens contact opgenomen teneinde zoveel mogelijk tot een eenduidige interpretatie van de gepresenteerde cijfers te komen, alsook tot een presentatie die aan het uitgangspunt van volledigheid zoveel mogelijk recht doet.

Ad. 1 Geactualiseerd koopkrachtbeeld 2002

Tabel 1 geeft een actualisatie van het in de Sociale Nota 2002 gepresenteerde koopkrachtbeeld 2002. Ten opzichte van het daar gepresenteerde beeld zijn twee wijzigingen verwerkt. Dit betreft ten eerste de aangepaste raming van de loon- en prijsontwikkeling 2002 door het CPB. Ten tweede zijn de amendementen bij het belastingplan 2002, voor zover ze gevolgen hebben voor het generieke koopkrachtbeeld, verwerkt. De bijgestelde ramingen van 1 november gaan uit van een loonontwikkeling van 3½% en een prijsontwikkeling van 2¼% (beide met ¼%-punt neerwaarts bijgesteld ten opzichte van waar in de Sociale Nota 2002 rekening mee is gehouden).

In de laatste kolom van tabel 1 is verder het amendement Dijsselbloem/De Vries (28 013 nr 8) verwerkt (ouderenkorting + €45, aanvullende kinderkor-

ting + €143, arbeidskorting – €23, combinatiekorting – €3 en verlaging van de motorrijtuigenbelasting). De overige via amendementen op het belastingplan aangebrachte wijzigingen hebben geen gevolgen voor het generieke koopkrachtbeeld zoals dat in de Sociale Nota is gepresenteerd.

Tabel 1 Statische Koopkrachtontwikkeling 2002 (in procenten)

Categorie	2002 (SN)	2002 (nieuwe raming 1 november)	2002 (na verwerking amendementen)
<i>Inactieven</i>			
Sociale minima paar zk <65	1¼ (1)	1½ (1)	1 ½ (1¼)
Sociale minima paar mk <65	1¾ (1)	2 (1)	3 (2¼)
AOW alleenstaand	1½	1½	2
AOW paar	1¼	1½	2
AOW + 5000 Euro paar	¾	¾	1¼
<i>Actieven</i>			
Minimumloon paar mk	2¼ (1½)	2¼ (1½)	3 (2¼)
Modaal paar mk	1¼	1¼	2
2*modaal paar mk	1	1	1
tweeverdiener modaal/ ½modaal mk	1½	1½	1¼
tweeverdiener 2*modaal/ modaal mk	1¼	1¼	1¼

De cijfers tussen haakjes gelden voor de groep huursubsidie-ontvangers binnen de genoemde inkomenscategorie, voor wie de kinder- en de koopkrachttoeslag vervallen.

Tijdens het overleg over het begrotingsonderzoek is ook gevraagd naar de inkomenseffecten van de wijziging in de fiscale aftrek voor kinderopvang. In het amendement Giskes (28 013 nr 31) wordt geregeld dat de inkomensgrens waaraan beide partners moeten voldoen om (gezamenlijk) in aanmerking te komen voor de fiscale aftrek voor kinderopvang wordt verlaagd van € 3937 naar € 3494. Het inkomenvoordeel beperkt zich tot de gezinnen die door de verlaging van de inkomensgrens nu wel in aanmerking komen voor belastingaftrek (tweeverdienersgezinnen waarvan één van de partners een inkomen heeft tussen € 3494 en € 3937). Het voordeel is divers en mede afhankelijk van het aantal kinderen, de soort opvang en het totale huishoudinkomen. Gezien de budgettaire effecten van € 14 mln en het geraamde aantal van circa 26 000 huishoudens die hiervan profiteert gaat het om een gemiddeld voordeel van € 540 per huishouden.

Daarnaast is gevraagd om ook de koopkrachteffecten van de uitwerking van de motie over lang/laag mee te nemen in de gepresenteerde koopkrachteffecten (zie ook vraag 11 SN). De uitwerking is eerder gemeld in antwoord 11 op vragen over de SN 2002. Het gaat om een aanvullende inkomensondersteuning die voor gehuwden € 472,44 bedraagt. Voor een alleenstaande ouder, dan wel een alleenstaande gaat het om respectievelijk 90% en 70% van dit bedrag, te weten respectievelijk € 425,20 en € 330,71 per jaar. Geïsoleerd beschouwd bedraagt de met deze bedragen gepaard gaande koopkrachtmutatie gemiddeld +3 à 3¾%-punt. Dit effect geldt voor degenen die langdurig op het sociaal minimum zijn aangevoelen en geen arbeidsmarktperspectief hebben. Omdat zij geen arbeidsmarktperspectief hebben, zijn er geen armoedevaleffecten aanwezig. Zoals te doen gebruikelijk is in deze cijfers geen rekening gehouden met wijzigingen in het gemeentelijk inkomensbeleid, waarvan de effecten tussen huishoudens en gemeenten sterk kunnen verschillen.

Ad. 2 Kindertoeslagen

De afschaffing van de kindertoeslagen in de huursubsidie en de compen-

serende verhoging van de kinderkortingen in de fiscaliteit verruimd het aantal gezinnen dat hiervoor in aanmerking komt. Het kabinet heeft hier ook bewust voor gekozen. Door deze maatregel wordt nu namelijk ook extra inkomensondersteuning geboden aan gezinnen met een laag inkomen en kinderen die geen huursubsidie ontvangen. Omdat de kindertoeslagen gelden voor kinderen tot 18 jaar zal de leeftijdsgrens in de kinderkorting verhoogd worden van 16 naar 18 jaar, ook hiervan profiteren voornamelijk gezinnen met lage inkomens. Er zijn op dit moment naar schatting 200 000 huishoudens met de kindertoeslag voor 1 of 2 kinderen van f 384 per jaar en 50 000 huishoudens met de kindertoeslag voor 3 of meer kinderen van f 516 per jaar (in totaal 250 000 huishoudens ontvangen dus een kindertoeslag). Door de omzetting in kinderkortingen neemt de doelgroep met 270 000 huishoudens toe waardoor de doelgroep dus ongeveer verdubbeld (zie tabel 3). Door de uitbreiding van de doelgroep nemen de budgettaire lasten uiteraard toe. Afschaffing van de kindertoeslagen levert in 2002 € 23 mln op terwijl de intensivering in de kinderkortingen in 2002 € 50 mln bedragen. Per saldo bedraagt de budgettaire last € 27 mln. Dit kan grosso modo onderverdeeld worden in:

Tabel 2. Budgettaire last omzetting kindertoeslagen (2002)

Groep	Bedrag (mln €)
270 000 huishoudens met een inkomen tot de HSW-grens (€ 25 704) die geen huursubsidie hadden en nu van de omzetting profiteren.	26
In de inkomenscategorie € 25 704 tot € 28 096 krijgen er 3000 gezinnen recht op de kinderkortingen door de verhoging van de leeftijdsgrens	¾
15 000 huishoudens met een inkomen tussen € 28 096 en € 56 192 die door de verhoging van de leeftijdsgrens nu wel recht krijgen op de kinderkorting van € 40	½
Totaal	27¼ mln

De besparing op de huursubsidie van €23 mln is als volgt te herleiden. Afschaffing van de kindertoeslag voor 1 of 2 kinderen per 1 juli 2002 levert voor het jaar 2002: $\frac{1}{2} * 200\ 000 * f\ 384 = f\ 38\ \text{mln}$ (€ 17 mln) op. Structureel is dit het dubbele f 76 mln (€ 34 mln). De afschaffing van de kindertoeslag voor 3 of meer kinderen per 1 juli 2002 levert voor het jaar 2002: $\frac{1}{2} * 50\ 000 * f\ 516 = f\ 13\ \text{mln}$ op (€ 6 mln). Structureel is dit het dubbele f 26 mln (€ 12 mln). Afschaffing van de kindertoeslagen levert voor 2002 in totaal f 51 mln op (€ 23 mln), structureel f 102 mln (€ 46 mln).

Ad. 3 Armoedemonitor 2001

In de recentelijk verschenen armoedemonitor zijn nieuwe gegevens opgenomen over bijzondere bijstand. Het betreft hier gegevens over het jaar 1999. Deze informatie is tot stand gekomen door een koppeling van de uitgaven voor individuele huishoudens uit de bijstandskennersstatistiek aan de huishoudens die zijn opgenomen in het inkomenspanelonderzoek van het CBS.

In de Sociale Nota 2002 is er van uitgegaan dat van het totale bedrag aan gemeentelijk inkomensbeleid 2/3e deel terecht komt bij huishoudens met bijstand als primaire inkomensbron. Dit percentage is gebaseerd op dossieronderzoek bij een aantal gemeenten¹. Daaruit bleek dat het gebruik onder werkenden zeer beperkt was. De vormgeving van de regeling impliceert dat het gebruik sterk geconcentreerd is bij huishoudens met een inkomen tot vlak boven het minimum. Bij het toekennen van bijzondere bijstand wordt het aangevraagde bedrag immers verminderd met de eigen draagkracht van het huishouden. Deze draagkracht wordt groter

¹ SGBO, Armoedeval, Onderzoek naar de effecten van gemeentelijke inkomensafhankelijke regelingen, mei 2000.

naarmate het inkomen hoger is. Daarnaast wordt nog rekening gehouden met de aanwezigheid van vermogen.

In de Armoedemonitor wordt weergegeven welke sociaal-economische categorieën gebruik maken van de bijzondere bijstand. Van de 267 000 gebruikers van bijzondere bijstand hebben er 160 000 (60%) bijstand of ww als voornaamste inkomensbron. Dit komt redelijk overeen met het veronderstelde 2/3e deel voor al het gemeentelijke inkomensbeleid.

Tabel 3. Gebruik bijzondere bijstand naar inkomensniveau, 1999

	huishoudens met bijz bijstand	aantallen huishoudens ¹			gemiddeld bedrag		
		< 105% minimum	105–120% minimum	>120% minimum	<105% minimum	105–120% minimum	>120% minimum
zelfstandig/werknemer	51 000	8 000	12 000	28 000	1 900	1 800	1 200
abw/ww uitkering	160 000	108 000	21 000	18 000	1 200	1 500	2 300
arbeidsongeschikt	18 000	10 000	4 000	4 000	1 300	1 200	1 800
pensioen	37 000	24 000	7 000	6 000	1 100	1 500	1 200
totaal	267 000	152 000	43 000	55 000	1 300	1 600	1 600

Bron: CBS

¹ exclusief huishoudens met onvolledig jaar inkomen en studenten.

Uit tabel 3 blijkt ook dat bijzonder bijstand niet alleen terecht komt bij huishoudens met een inkomen tot 105% van het sociaal minimum, maar ook bij huishoudens met een hoger inkomen. 39 000 huishoudens met bijzondere bijstand hebben abw/ww als primaire inkomensbron en een inkomen boven 105% van het sociaal minimum. In totaliteit komt 43% van de bijzondere bijstand welke is opgenomen in de CBS cijfers terecht bij huishoudens met een inkomen boven 105% van het sociaal minimum.

In tabel 7.7. van de armoedemonitor 2001 zijn gegevens opgenomen over het gebruik van individuele bijzondere bijstand onder de totale groep huishoudens met een inkomen tot 105% van het sociaal minimum. Hieruit blijkt dat 24% van de minima gebruik maakt van individuele bijzondere bijstand. Hieronder bevinden zich ook werkenden die weinig gebruik maken van deze regelingen. Dit geeft een vertekend beeld van het gebruik onder bijstandsgerechtigden. Onderstaande tabel geeft een gedetailleerder beeld voor 1999.

Tabel 4. Gebruik bijzondere bijstand onder huishoudens met een inkomen tot 105% van het sociaal minimum, 1999

	totaal aantal huishoudens	huishoudens met bijzondere bijstand	in % aantal huishoudens	gemiddeld bedrag
zelfstandig/werknemer	156 000	8 000	5%	1 900
abw/ww uitkering	226 000	108 000	48%	1 200
arbeidsongeschikt	59 000	10 000	17%	1 300
pensioen	178 000	24 000	13%	1 100
totaal	630 000	152 000	24%	1 300

Bron: CBS

Van de huishoudens met een bijstands- of werkloosheidsuitkering tot 105% van het sociaal minimum maakte in 1999 48% gebruik van bijzondere bijstand.

Wat betreft de omvang van het gemeentelijk beleid beperkt het SCP/CBS zich tot de zogenaamde Bijstandskennersstatistiek (zie pagina 102).

Hierdoor kon een aanzienlijk deel van de bijzondere bijstand wegens administratieve redenen niet worden toegerekend aan de huishoudens in het inkomenspanel onderzoek. Dit betekent dat in de Armoedemonitor, wegens gebrek aan gegevens, geen rekening heeft gehouden met een deel van de categoriaal verstrekte bijzondere bijstand en gemeentelijke regelingen die niet onder de bijzondere bijstand vallen. Dit betreft ongeveer de helft van het totaal aan gemeentelijk inkomensbeleid. Omdat juist deze regelingen sterk categoriaal van aard zijn is het bereik van het totale gemeentelijke inkomensbeleid veel groter dan het bereik van de bijzondere bijstand welke grotendeels op declaratiebasis wordt verstrekt. Bovendien hebben de cijfers uit de armoedemonitor betrekking op het jaar 1999. Na 1999 is de omvang van het gemeentelijk minima-beleid toegenomen. Tegelijkertijd is de doelgroep van het gemeentelijk minima-beleid kleiner geworden.

In 1999 is naast de verstrekkingen in het kader van het gemeentelijk armoedebeleid ook nog 171 mln gulden aan lokale lasten kwijtscholden. Uit de armoedemonitor blijkt dat van het totale aantal minima in 1999 24% bijzondere bijstand en 39% kwijtschelding ontvangt. De helft ontvangt een van beide. Verwacht mag worden dat het overgrote deel van de bijstandsgerechtigden van een van beide regelingen gebruik maakt.

De vaste Commissie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft gevraagd om een verhelderend inzicht in tabel 67 (blz. 152) «Ontvangen subsidieaanvragen ESF-Equal» in de begroting 2002. Bijgaand ontvangt u een nieuwe tabel met een korte toelichting.

Ontvangen subsidieaanvragen ESF-Equal in de periode 15/05/01–15/08/01

Beleidsprioriteiten naar thema periode 2001–2003	Aantal ontvangen aanvragen	Totale projectkosten van de aanvragen (mln. euro)	Subsidiabel deel van de projectkosten (mln. euro)	beschikbaar budget Equal (mln. euro)
Prioriteit 1				
A. Verbeteren (her)intredersmogelijkheden	104	232 237	112 451	30 872
B. Bestrijden van racisme en vreemdelingenhaat	6	9 282	4 641	2 044
Prioriteit 2				
C. Scheppen van mogelijkheden om een bedrijf te starten	18	61 348	30 426	11 242
D. Versterken van de sociale economie	6	13 315	6 371	4 396
Prioriteit 3				
E. Bevordering scholing en aansluiting op de arbeidsmarkt	56	120 944	57 997	13 597
F. Informatietechnologie en nieuwe technologieën	10	22 950	11 327	7 870
Prioriteit 4				
G. Combinatie van arbeid en zorg	18	22 372	11 096	16 252
Prioriteit 5				
H. Verkleining van de genderkloof	10	19 548	6 679	4 907
Prioriteit 6				
I. Asielzoekers	11	20 360	8 835	5 826
Totaal	239	522 356	249 823	97 006

* excl. Aanvullende projectsubsidie (budget SZW). De mogelijkheid voor het indienen van aan aanvraag is inmiddels verstreken.

Eerste kolom: De beleidsprioriteiten en thema's.

Twee kolom: Het totaal aantal ontvangen aanvragen per thema of prioriteit. De aanvrager van subsidie kan zich zelf indelen voor een prioriteit of thema.

Derde kolom: Het totaalbedrag van de projecten waarop de aanvraag betrekking heeft.

Vierde kolom: Het subsidiabele bedrag van de aangevraagde projecten. Ieder project kan maximaal 50% van de kosten vergoed krijgen.

Vijfde kolom: Het budget dat in het kader van Equal beschikbaar is.

Uit de tabel blijkt dat voor 250% is overtekend op het beschikbare budget. De aanvragen zijn inmiddels allemaal beoordeeld. Onderstaande tabel bevat de resultaten van de beoordeling.

na de beoordeling van de aanvragen

Beleidsprioriteiten naar thema periode 2001–2003	Aantal ontvangen aanvragen	toegewezen	Verleende subsidie (mln. euro)	beschikbaar budget Equal (mln. euro)	overschot tekort (mln. euro)
Prioriteit 1					
A. Verbeteren (her)intredersmogelijkheden	105	34	31 681	30 872	– 809
B. Bestrijden van racisme en vreemdelingenhaat	5	3	996	2 044	1 048
Prioriteit 2					
C. Scheppen van mogelijkheden om een bedrijf te starten	19	15	11 019	11 242	223
D. Versterken van de sociale economie	6	6	4 233	4 396	163
Prioriteit 3					
E. Bevordering scholing en aansluiting op de arbeidsmarkt	56	16	15 478	13 597	– 1 881
F. Informatietechnologie en nieuwe technologieën	10	6	4 989	7 870	2 881
Prioriteit 4					
G. Combinatie van arbeid en zorg	19	15	11 597	16 252	4 655
Prioriteit 5					
H. Verkleining van de genderkloof	11	9	5 958	4 907	– 1 051
Prioriteit 6					
I. Asielzoekers	12	6	5 707	5 826	119
Totaal	243	110	91 658	97 006	5 348

* excl. Aanvullende projectsubsidie (budget SZW). De mogelijkheid voor het indienen van aan aanvraag is inmiddels verstreken.

Van de 243 ingediende projecten zijn er 110 toegewezen waaraan in totaal € 91,6 mln. subsidie is verleend. Dit betekent dat € 5,3 mln. niet is benut. Dit is voor ruim € 4,6 mln. te wijten de projectaanvragen in prioriteit 4 *Combinatie van arbeid en zorg*. Volgens de Europese richtlijnen mag het overschot tussen prioriteiten niet worden overgeheveld.

Er zijn geen structurele verbanden of dwarsverbanden bij de middelen voor scholing in het kader van ESF3 doelstelling en het EQUAL-programma. Dat is gelegen in het verschil tussen beide regelingen. ESF-3 is meer specifiek gericht op het scholingsaspect van werkenden en werklozen terwijl het bij EQUAL onder meer gaat om het experimentele karakter van projecten.

De aanvrager van EQUAL subsidie kon zich zelf indelen in een prioriteit waarbij scholing slechts één aspect is. De aanvragen EQUAL zijn in eerste instantie beoordeeld aan de hand van verschillende criteria waarvan de volgende het zwaarst hebben meegewogen: vernieuwing, inhoud van de projectomschrijving en het voorgenomen ontwikkelingspartnerschap (zijn de juiste organisaties betrokken).

Het belangrijkste verschil tussen het EQUAL-programma en de ESF3-doelstelling is dat EQUAL vooral een experimenteel karakter heeft. Vernieuwing is daarom een belangrijk criterium voor de beoordeling van een aanvraag. De ESF3-doelstelling omvat projecten met een regulier karakter.